

Afrapportering om eksperimenter med forskningsintegration

Bottom-up Kirkehistorie: hvordan digitale metoder åbner et nyt perspektiv på kirkehistorien

Navn
Rasmus H.C. Dreyer, adjunkt, ph.d. (hovedansøger, kursusansvarlig); Tine R.L. Reeh, lektor, ph.d. og Benjamin Brandt Christiansen, ph.d.-studerende – alle Afd. for Kirkehistorie, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet
Kursusnavn
Kirke- og Teologihistorie 3 (KH3), ”Reformation eller reformationer? Underviser: Rasmus H.C. Dreyer (KH3 er et obligatorisk kursus på TEOL BA, men emner skifter inden for kirkehistorie efter år 1300).
Studienævn
Studienævnet for Teologi
Niveau og holdstørrelse
BA, 6. el. 7. semester (3. el. 4. år). Oprindeligt kun tænkt afholdt på hold C, men vi valgte i stedet at køre det parallelt + fællestimer i forløbet med hold D. Derfor 60 tilmeldte studerende, ca. 45 aktive.
Beskrivelse af eksperimentet
Vi anvendte nye digitale metoder i form af transskriberingsprogrammet TRANSKRIBUS. Det gjorde de studerende i stand til at læse upublicerede kilder fra kursets periode (16.-19. årh.). Brugen af TRANSKRIBUS var knyttet til et undervisningsforløb, der havde et dobbelt sigte: en traditionel indføring i emnets klassikere og en ny tilgang, hvor de studerende også skulle få et bottom-up perspektiv på kursets emne. Undervejs deltagelse af internationale gæsteundervisere med en lignende forskningstilgang (Kenneth Appold, Princeton; Wolfgang Breul, Mainz, Anders Holm, KU) samtidig med, at forskere fra det aktuelle forskningsprojekt MANAGING MELANCHOLY (MM). Dynamics of Theology and Medicine in 18th-c. Denmark-Norway (VELUX, TEO) også indgik i undervisningen. På dette projekt anvendes TRANSKRIBUS aktivt, og undervisningen i selve programmet og transskription blev derfor foretaget af postdoc Nanna Nissen (MM) sammen med Rasmus H.C. Dreyer og ph.d.-stip. Sigrid Nielsby Christensen. De studerende blev superviseret af studentermedhjælper (som selv var deltagere i kurset) med særlig skoling i TRANSKRIBUS og erfarne brugere. Forløbet med introduktion til gotisk håndskrift og brug af TRANSKRIBUS blev integreret i kursets 1700-tals-forløb (nov.), periode på tre uger (gæsteforelæsninger over hele semestret). De studerende fik i TRANSKRIBUS-forløbet 1) vejledning i at læse arkivalier og gotisk håndskrift og transskribere i hånden; 2) intro til Digital Humanities (DH) og TRANSKRIBUS; 3) undervisning og supervision i at læse, transskribere, eksportere kilder fra TRANSKRIBUS; 4) sideløbende undervisning med disse kilder lagt til grund; 5) mulighed for at inddrage de transskriberede kilder i eksamensopgaver (alignment); 6) (igangværende): udvalgte studerende bidrager til særnummer af Kirkehistoriske Samlinger med transskriptioner og introduktioner til kilder.
Udbytte for studerende
De studerende fandt en metodisk parallel til andre teologiske fag, fx de eksegetiske, hvor sproglige kundskaber og kendskab til andre alfabeter samt digitale værktøjer er en vigtig forudsætning for kildelæsningen. Forskerdeltagelse i hele forløbet (fra internationale gæster til ph.d.-stipendiater) stimulerende for fagligt engagement og redskab til at øge faglig progression og taksonomi fra KH 1-2 og dermed forberede overgang til KH på TEOL KAN (og forskerudd.). Kursets slutevaluering viste stor tilfredshed (mest signifikant fra fagligt stærke studerende, mindre fra fagligt svagere).
Udbytte for forskningen
Eksperimentet har bidraget til forskningen med nye kildetransskriptioner, som er under udgivelse, og som således gøres tilgængelige for bredere udforskning. Disse kan også indgå i fremtidig undervisning. Den tætte interaktion mellem forskergruppe (MM) og undervisningen var gavnlig

for idéudvikling og arbejdsmiljø i forskergruppen. De studerendes transskriptioner i TRANSKRIBUS har bidraget til korrekturlæsning og derved styrkelse af den AI-model for dansk 1700-tals gotisk håndskrift, der benyttedes. Styrket rekrutteringsbase for ph.d.-studerende.

Samspil mellem undervisning, forskning og eksamen

Det kirkehistoriske kursus var anlagt ud fra traditionel tilgang som forskningsformidling gennem læsning af klassiske tekster/kilder og sekundærlitteratur, mens eksperimentet gjorde de studerende til aktive deltagere i diskussionen af forskningsindhold og i forskningsprocesser (læsning af upublicerede/svært tilgængelige kilder og udgivelse og fortolkning af disse). I den forstand var der tale om blended learning. Forløbet understøttede de studerendes opøvelse af færdigheder i gotisk håndskriftslæsning og gav dem kompetencer inden for DH og konkret TRANSKRIBUS, der kan anvendes til danske og europæiske arkiver og kilder.

1 af 5 eksamensspørgsmål gav mulighed for at inddrage kilderne, og ca. 30 pct. af eksamensopgaverne anvendte i større eller mindre grad kilder læst i TRANSKRIBUS. De bedste opgaver dannede baggrund for udvælgelse af en mindre gruppe studerende, som sammen med forskere indgår i udgiverkreds bag den planlagte kildeudgivelse.

Sampublikation mellem undervisere og studerende

Igangværende. Udgivelsesmulighed øger engagement og interesse fra de bedste studerende; af hensyn til svagere studerende på et breddekursus som KH skal der gives muligheder for at arbejde med eksisterende kildeudgivelser, idet forskningsprocessen kan virke demotiverende for disse. Omvendt var udsigten til deltagelse i udgivelse stærkt motiverende for andre, og eksperimentet har ført til opdagelse af nye talenter, som inddrages i udgivelsesprocessen under supervision af forskere. Tidspres ift. udgivelse, hvorfor udgivelsesproces skal indtænkes som fortsættelse af eksperimentet i efterfølgende semester.

Tilpasning af eksperimentet

Eksperimentet danner grundlag for ansøgning om udarbejdelsen af digitalt undervisningsmateriale, således at det kan integreres fast i undervisningen (se nedenfor). Hertil bør udarbejdes faste kildepakker, der kan bruges i undervisningen.

Styrker og svagheder

Eksperimentet forbedrede de studerendes metodiske og digitale skills, og gjorde dem i stand til at deltage i forskningsprocesser og forskningsdiskussion. Det øgede digitale færdigheder, gav brugbare kompetencer og øgede den faglige bevidsthed om kirkehistorie som levende proces, der ikke kun forholder sig til et afsluttet hele af 'kanoniske' (publicerede) kilder og tekster.

Oplevede udfordringer

Brugen af TRANSKRIBUS bør være målrettet færre, udvalgte kilder/kildepakker frem for den mere eksplorative tilgang og oplæg til selvstændigt kildevalg, som på det aktuelle kursus. Udfordringer ved for lange kildetekster; flere, men kortere kilder bør foretrækkes. Styrke i at arbejde tæt sammen med forskningsgruppe; svaghed (set fra de studerende perspektiv) ift. en fortløbende og uafbrudt kronologisk pensumgennemgang. For integration som fast bestanddel af kurset bør der udarbejdes generisk undervisningsmateriale og kildepakker.

Den vigtigste erfaring

Inddragelse af de studerende i forskningsprocessen med kildelæsning, -bearbejdelse og – transskription gør de studerende til deltagere i forskningen og medskabere af undervisningen frem for passive modtagere af viden.

Gennemføres eksperimentet igen

På baggrund af erfaringerne med dette eksperiment har undervisere søgt om midler (Pulje til undervisningsudvikling med digitale hjælpemidler) til udarbejdelse af undervisningsmateriale mhp. at kunne integrere DH og TRANSRIBUS som fast del af kurset i KH3 samt udarbejdelse af en række af fastlagte kildepakker (der gøres tilgængelige via KUB/TEO-fagside). Alt efter kursets emne og aktuelle forskningsprojekter kan kurset køre som selvstændigt forløb med brug af disse kildepakker og/eller inddrages i forskningsprocessen på ongoing forskningsprojekter med nye og hidtil upublicerede kilder.